

รายงานผลงานวิจัย นวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย
(สำหรับครูผู้สอน)

การพัฒนาทักษะกระบวนการคิด
ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมโครงงาน

นางสาวศิริรักษ์ ใจภักดี
ตำแหน่งครู

โรงเรียนวัดบางพูน
ตำบลบางพูน อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑

คำนำ

เอกสารรายงานผลการดำเนินงานวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเข้าร่วมการคัดเลือกผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย (สำหรับครูผู้สอน) เรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมโครงงานในโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 โดยได้นำเสนองานตามประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่นำเสนอ

ส่วนที่ 2 จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 กระบวนการผลิตงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ ประโยชน์ที่จะได้รับ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยความสำเร็จ

ส่วนที่ 6 บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

ส่วนที่ 7 การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับ (รางวัลที่ได้รับ)

ส่วนที่ 8 การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติ

ผู้นำเสนอหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้คงจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับคณะกรรมการประเมินผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย (สำหรับครูผู้สอน) ได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพูน และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่สนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนผลงานประสบผลสำเร็จในครั้งนี้

ศิริรักษ์ ใจภักดี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
รายงานการนำเสนอผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๑
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย (สำหรับครูผู้สอน)	
ส่วนที่ ๑ ความสำคัญของผล นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่นำเสนอ	๑
ส่วนที่ ๒ จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน	๒
ส่วนที่ ๓ กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๒
ส่วนที่ ๔ ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ	๗
ส่วนที่ ๕ ปัจจัยความสำเร็จ	๑๑
ส่วนที่ ๖ บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)	๑๑
ส่วนที่ ๗ การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	๑๑
ส่วนที่ ๘ การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติ	๑๑
ภาคผนวก	๑๓

Best Practices

๑. ชื่อผลงานวิจัย : การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมโครงงาน

๒. ชื่อผู้นำเสนอผลงาน : นางสาวศิริรักษ์ ใจภักดี

ตำแหน่ง : ครู

สถานศึกษา : โรงเรียนวัดบางพูน

สังกัด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

ตำบล : บางพูน

อำเภอ : เมืองปทุมธานี

จังหวัด : ปทุมธานี

รหัสไปรษณีย์ : ๑๒๐๐๐

โทรศัพท์ : ๐๘๖-๔๕๐๘๕๕๒

E-mail : SirirakJai๒๕๑@gmail.com

เว็บไซต์โรงเรียน : <http://www.bangpoonschool.ac.th/>

๓. ที่มาและความสำคัญของผลงานวิจัย

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป โดยเน้นพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับควรตระหนัก ถึงความสำคัญของพัฒนาการ ๔ ด้านของเด็กปฐมวัย พัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นพัฒนาการที่สำคัญในการเรียนรู้ของเด็กในวัย ๐-๖ ปี ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ และจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมอง เนื่องจากเป็นระบบที่มีความซับซ้อน เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัย การที่เด็กได้คิด การสื่อสารความต้องการของตนเองกับผู้อื่นเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา ทักษะทางด้านสติปัญญา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ

ทักษะการคิดเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และดำเนินชีวิตของบุคคล เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะสำคัญ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปเชิงเหตุผล (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, ๒๕๕๑)

การคิดของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองที่มีผลจากการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เด็กรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว การคิดของเด็กปฐมวัยจะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของสมอง และกระบวนการทำงานของสมอง ซึ่งการทำงานของสมองจะพัฒนาด้านการคิดของเด็ก จากการสังเกตเด็กปฐมวัย จะพบว่า การคิดของเด็กเกิดขึ้นตลอดเวลา เมื่อเด็กคิดสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเกิดเป็นพฤติกรรมหรือสะท้อนออกมาในรูปแบบการกระทำเพราะสมองเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการคิด เด็กจะเริ่มพัฒนาด้านการคิดจากการรับรู้ของประสาทสัมผัส ซึ่งเป็นประสบการณ์แรกหรือเป็นขั้นต้นของพัฒนาการทางการคิด การคิดของเด็กเป็นไปตามสิ่งที่เด็กเห็น ได้ยิน รู้สึกรู้สึกซึ่งเป็นการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งห้า หรือที่เรียกว่า ขั้นประสาทรับรู้ (Sensorimotor Stage) และพร้อมที่จะพัฒนาไปขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage) ในแต่ละขั้นของพัฒนาการ เด็กจะพัฒนาเครื่องมือในการคิด คือ สัญลักษณ์ (Symbol) เด็กจะมองวัตถุไม่เพียงแต่ว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร แต่จะมองว่าสิ่งนั้นเป็นตัวแทนหรือใช้แทนอะไรได้บ้าง โดยใช้คำพูดเป็นการสื่อความหมาย ประสบการณ์ซ้ำ ๆ จะช่วยให้เด็กพัฒนาได้เร็วขึ้น (อารมณีสวรรณपाल, ๒๕๕๑, หน้า ๘-๑๑)

การคิดเป็นความสามารถของสมองที่ประมวลข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ มาสร้างเป็นองค์ความรู้ในตนเอง ซึ่งพัฒนาขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก “กระบวนการคิด” จึงเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเห็นอย่างชัดเจนในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในข้อ ๑ ว่าให้เด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖, หน้า ๓๑)

ทักษะการคิดเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และดำเนินชีวิตของบุคคล เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะสำคัญ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปเชิงเหตุผล (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, ๒๕๕๑)

จากการสังเกตทักษะกระบวนการคิดของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓/๒ โรงเรียนวัดบางพูน พบว่า เด็กยังไม่สามารถคิดแก้ไขปัญหา คิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอนได้

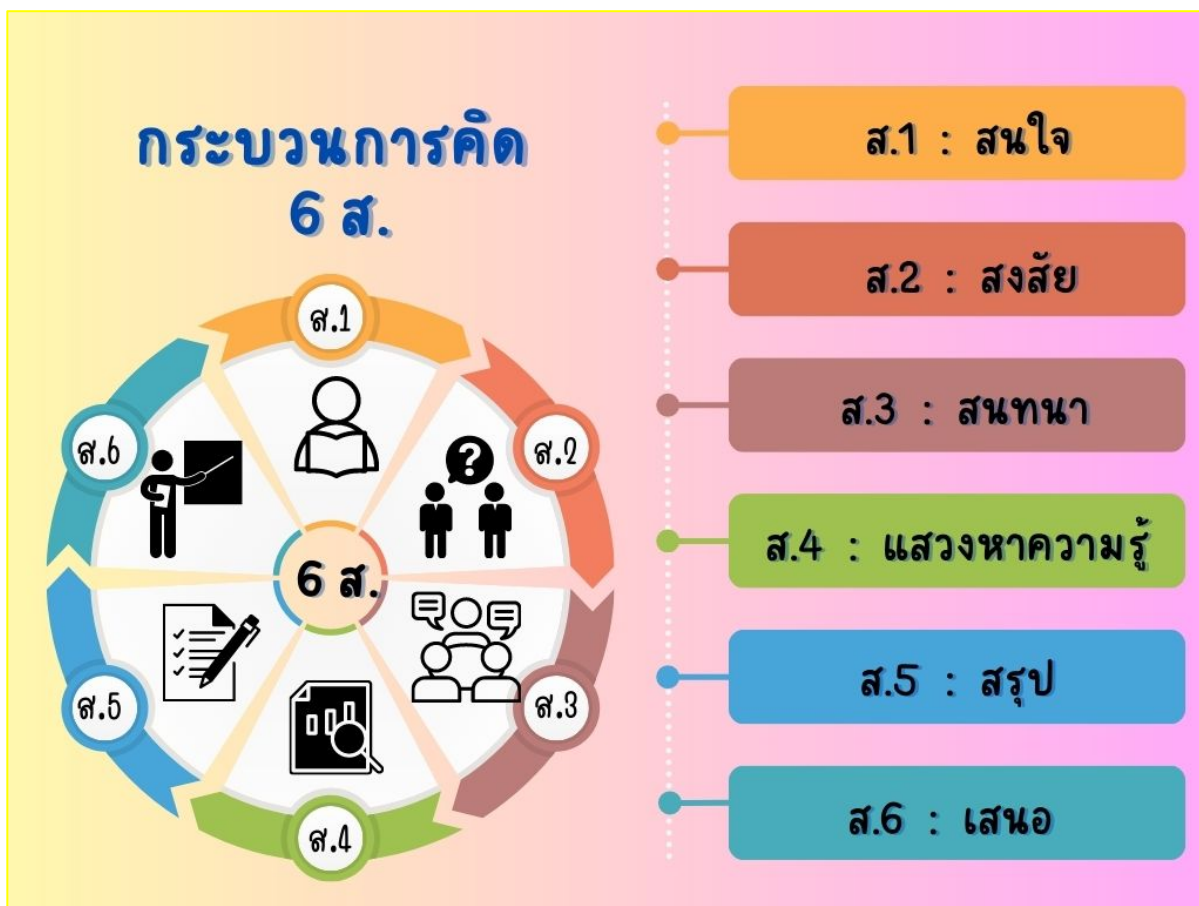
ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กโดยใช้กิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ให้เด็กสามารถคิดแก้ไขปัญหา คิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอนได้

๔. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

- ๔.๑ เพื่อให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิดที่สูงขึ้น
- ๔.๒ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓/๒ มีทักษะกระบวนการคิดที่สูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมโครงการร้อยละ ๘๐
- ๔.๓ เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓/๒ ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ

๕. กระบวนการผลิตผลงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

- ๕.๑ กระบวนการผลิตผลงาน / นวัตกรรม
 - ๕.๑.๑ วิเคราะห์ปัญหาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 - ๕.๑.๒ ศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและตัวบ่งชี้
 - ๕.๑.๓ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทักษะกระบวนการคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - ๕.๑.๔ วางแผนการจัดกิจกรรม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
 - ๕.๑.๕ สร้างรูปแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการคิดโดยกิจกรรมโครงการ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล ๓/๒ และประเมินผล โดยกิจกรรมโครงการมีขั้นตอนกระบวนการคิด ๖ ส มีดังนี้

ภาพโครงสร้างนวัตกรรมโครงงานรูปแบบกระบวนการคิด ๖ ส.

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการคิดโดยกิจกรรมโครงงานได้ดังนี้

ลัดดา ภูเกียรติ (๒๕๔๔ : ๒๗) ได้กล่าวว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนที่อยากจะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง ที่สงสัยและอยากรู้คำตอบให้ลึกซึ้งชัดเจนหรือต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยใช้ทักษะกระบวนการและปัญหาหลาย ๆ ด้านมีวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนต่อเนื่อง มีการวางแผนในการศึกษาอย่างละเอียดแล้วลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ จนได้ข้อสรุปหรือผลการศึกษาหรือคำตอบเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า โครงงานเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ของการทำวิจัยโดยเด็ก ๆ เพราะเด็กนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเพื่อที่จะพัฒนาความรู้ โดยใช้ระเบียบวิธีการทำงานที่เป็นระบบใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการศึกษาค้นคว้าความรู้ ความจริงจนได้ข้อสรุป

นักการศึกษาหลายท่านรวมทั้งสถาบันหลายแห่งได้ให้ความหมายของคำว่าโครงงานไว้ดังนี้ จิราภรณ์ ศิริทวี (๒๕๔๑ : ๓๔) กล่าวว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักทำโครงการวิจัย เล็กๆ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จุดประสงค์หลักของการสอนแบบโครงงานต้องกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสังเกต รู้จักการ

ตั้งคำถาม รู้จักการตั้งสมมติฐาน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ รู้จักสรุป และนำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบ

ธีรนนท์ ตานนท์ (๒๕๔๒ :๑๗) กล่าวว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่องที่ตนต้องการจะศึกษาด้วยตนเอง กำหนดประเด็นปัญหาขึ้นตามความสนใจ ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการศึกษาความรู้ และนำเสนอผลการศึกษาตามวิธีการของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน การสอนแบบโครงงานเป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีทำโครงการงานการวิจัยเล็ก ๆ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จุดประสงค์หลักของการสอนแบบโครงงานต้องกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม รู้จักสมมติฐาน รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ รู้จักสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบโครงงานอาจจัดในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

สมศักดิ์ สันธะเวช (๒๕๔๒ : ๑๘) กล่าวว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ต้องการ ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นในหัวข้อที่กำลังเรียน การศึกษาค้นคว้านี้อาจทำเป็นรายบุคคลหรือ เป็นทีม ลักษณะที่สำคัญของโครงงานคือการศึกษาที่มุ่งเพื่อหาคำตอบให้กับข้อสงสัยในเรื่องนั้น ๆ ที่ผู้เรียน หรือกลุ่มเพื่อตั้งข้อสงสัยขึ้นมา เป้าหมายของโครงงานคือให้ได้เรียนรู้มากขึ้นในเรื่องนั้น ๆ มากกว่าที่จะค้นหา คำตอบที่ถูกต้องเพื่อตอบคำถามของผู้สอน

วัฒนา ระงับทุกข์ (๒๕๔๕ :๕๙) กล่าวว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นวิธีการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่างๆอย่างหลากหลายสถาบันพัฒนาคุณภาพ

วิชาการ(พว.) (๒๕๔๕ :๓) กล่าวว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สามารถค้นคว้าและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

จากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสอนแบบโครงงาน สามารถสรุปได้ว่า การสอนแบบโครงงาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจ ศึกษาเรียนรู้ เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิดอย่างที่ดีขึ้น

๕.๒ ขั้นตอนการดำเนินงานด้วยกระบวนการ PDCA ดังนี้

๕.๒.๑ วางแผน (P - Plan)

วางแผนการทำงาน ดำเนินการโดยวิเคราะห์สภาพปัญหาจากการสังเกตการร่วมสนทนาตอบคำถามและการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดในห้องเรียน ศึกษาหลักสูตรปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และตัวบ่งชี้ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วางแผนการผลิตสื่อ โดยกำหนดขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมโครงงานให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๕.๒.๒ ขั้นลงมือปฏิบัติ (D – Do)

ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ให้กับเด็ก โดยใช้กระบวนการคิด ๖ ส.

- ขั้นที่ ๑ สนใจ เด็กเลือกเรื่องที่เด็กสนใจ ต้องการเรียนรู้

- ขั้นที่ ๒ สงสัย เด็กเกิดความสงสัย มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจเรียนรู้

คำถามเรื่องไข่

1. ไข่มีกี่ชนิด อะไรบ้าง
2. ไข่เอาไปทำอะไรได้บ้าง
3. ไข่มีลักษณะอย่างไร
4. ไข่มีสีอะไรบ้าง
5. ไข่มีรสชาติอย่างไร
6. ไข่อยู่ที่ไหนบ้าง
7. ไข่ทำอาหารอะไรได้บ้าง
8. ส่วนประกอบของไข่มีอะไรบ้าง

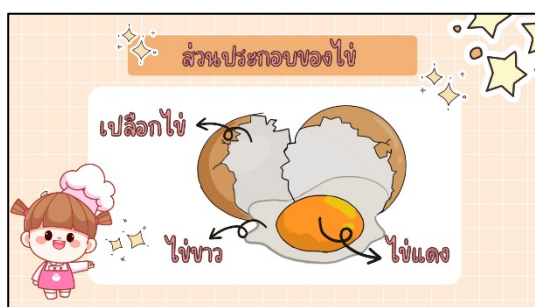
- ขั้นที่ ๓ สนทนา เด็กสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์

- ขั้นที่ ๔ แสวงหาความรู้ เด็กร่วมกันหาคำตอบ และหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ โดยหลากหลายวิธี เช่น การสอบถามผู้ปกครอง การสอบถามผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ การหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และการหาความรู้จากหนังสือต่าง ๆ

- ขั้นที่ ๕ สรุป เด็กนำข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามาสรุปร่วมกัน

- ขั้นที่ ๖ เสนอ นำเสนอเรื่องที่เรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๕.๒.๓ ตรวจสอบและประเมินผล (C – Check)

ตรวจสอบและประเมินผล ก่อนการทำกิจกรรม และเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมเด็กมีพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการคิดตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

๕.๒.๔ ขั้นนำไปใช้ (A - Action)

นำผลงานที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินผล มาพัฒนาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น เพื่อนำไปพัฒนาทักษะกระบวนการคิดให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

๖. ผลการดำเนินงาน / ผลสัมฤทธิ์ / ประโยชน์ที่ได้รับ

๖.๑ ผลการดำเนินงาน

จากการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมโครงงาน ให้นักเรียนชั้นอนุบาล ๓ เป็นเวลา ๓ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๕ วัน เด็กนักเรียนชั้นอนุบาล ๓ มีทักษะกระบวนการคิดที่ดีมากยิ่งขึ้น สามารถคิดอย่างเป็นระบบ อย่างเป็นลำดับขั้นตอนได้ สามารถคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะความแตกต่าง สื่อสารความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจได้

๖.๒ ผลสัมฤทธิ์

๖.๒.๑ ตารางวิเคราะห์ระดับคุณภาพ ก่อนการจัดกิจกรรมโครงการและหลังการจัดกิจกรรม

โครงการ

๙

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ทักษะกระบวนการคิด						สรุปผล (ร้อยละ)	
		๑. บอกลักษณะ ส่วนประกอบการ เปลี่ยนแปลง หรือ ความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆจากการ สังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส		๒. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการที่ หลากหลายด้วย ตนเอง		๓. อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่ เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วย ตนเอง			
		ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม	ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม	ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม	ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม
๑	เด็กชายกิตติกวิน สงเคราะห์	๑	๓	๑	๓	๑	๓	๓๓.๓๓	๑๐๐
๒	เด็กชายชัยอนันท์ ชานาษา	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๓	เด็กชายนนทพัทธ์ ธิญญทัฬห์	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๔	เด็กชายพรพิพัฒน์ พา	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๕	เด็กชายภูริพัฒน์ ปัจฉิมมาภิรมย์	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๖	เด็กหญิงณิชา สุโรรัมย์	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๗	เด็กหญิงธิดารัช อินทร์มูล	๒	๓	๑	๓	๒	๒	๕๕.๕๕	๘๘.๘๘
๘	เด็กหญิงนภัสกร พุทธาวินดี	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๙	เด็กหญิงปวีริศา พิศนอก	๒	๓	๒	๓	๒	๒	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๐	เด็กหญิงปิยธิดา วรเมฆปัญญา	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๑	เด็กหญิงพรวนัช ภูบารุง	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๒	เด็กหญิงพิมพ์นารา แดงสุวรรณ	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๓	เด็กหญิงวนิดา รัตนสีหา	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๔	เด็กหญิงสุพิชฌาย์ มะลิ	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๕	เด็กหญิงอาภาวรินทร์ อุบลทัศน์	๑	๒	๑	๓	๑	๒	๓๓.๓๓	๗๗.๗๗
๑๖	เด็กหญิงอรพรรณ บ้านคร้อ	๑	๓	๑	๓	๑	๓	๓๓.๓๓	๑๐๐
๑๗	เด็กหญิงจิตาพร โง่นทอง	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๑๘	เด็กชายสิงห์หา แซ่ลี	๑	๓	๑	๓	๑	๓	๓๓.๓๓	๑๐๐
๑๙	เด็กชายนาวิน	๑	๓	๑	๓	๑	๓	๓๓.๓๓	๑๐๐
๒๐	เด็กหญิงณฐธล ไหมอยู่	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๓๓.๓๓	๖๖.๖๖
๒๑	เด็กหญิงอังคณา ลุงติะ	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๒๒	เด็กหญิงภัทรจาริน เพียรเก็บ	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๒๓	เด็กหญิงกมลรัตน์ เอสมรรค์	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๒๔	เด็กหญิงสาริน	๑	๓	๑	๓	๑	๓	๓๓.๓๓	๑๐๐
๒๕	เด็กหญิงนพพร กิตติภิรมย์สันต์	๒	๓	๑	๓	๒	๓	๕๕.๕๕	๑๐๐

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ทักษะกระบวนการคิด						สรุปผล (ร้อยละ)	
		๑. บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือ ความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆจากการ สังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส	๒. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการที่ หลากหลายด้วย ตนเอง	๓. อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่ เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วย ตนเอง					
		ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม	ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม	ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม	ก่อนทำ กิจกรรม	หลังทำ กิจกรรม
๒๖	เด็กชายธันวาท	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
๒๗	เด็กชายสุวิทย์ สนม	๒	๓	๒	๓	๒	๓	๖๖.๖๖	๑๐๐
รวม		๔๗	๗๙	๔๕	๘๐	๔๗	๗๗		
สรุปผล	ร้อยละ	๕๘.๐๒	๙๗.๕๓	๕๕.๕๕	๘๘.๗๖	๕๘.๐๒	๙๕.๐๖		
	ค่าเฉลี่ย	๑.๗๔	๒.๙๒	๑.๖๖	๒.๙๖	๑.๗๔	๒.๘๕		

ระดับคุณภาพ

ระดับ ๓ หมายถึง มีทักษะกระบวนการคิดที่ดีมาก

ระดับ ๒ หมายถึง มีทักษะกระบวนการคิดที่ดี

ระดับ ๑ หมายถึง มีทักษะกระบวนการคิดที่พอใช้

จากตารางวิเคราะห์ระดับคุณภาพ ก่อนการจัดนวัตกรรมการเรียนและหลังใช้นวัตกรรม จึงสรุปได้ว่า หลังการจัดกิจกรรมโครงงานกระบวนการคิด ๖ ส. ให้กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล ๓/๒ จำนวน ๒๗ คน มีการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดที่สูงขึ้น ดังนี้

๑) บอกลักษณะ ส่วนประกอบเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส ก่อนจัดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๒ (ค่าเฉลี่ย ๑.๗๔) และ หลังจัดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๒)

๒) ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆโดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง ก่อนจัดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๕ (ค่าเฉลี่ย ๑.๖๖) และ หลังจัดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๗๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๖)

๓) อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง ก่อนจัดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๒ (ค่าเฉลี่ย ๑.๗๔) และ หลังจัดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๕)

๖.๒.๒ ตารางสรุปผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาล ๓ จำนวน ๒๗ คน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมโครงการ กระบวนการคิด ๖ ส. สรุปผลได้ดังนี้

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโครงการ		
		พอใจ (๑)	ดี (๒)	ดีมาก (๓)
๑	เด็กชายกิตติกวิน สงเคราะห์			✓
๒	เด็กชายชัยอนันท์ ชานาษา			✓
๓	เด็กชายนนทพัทธ์ ัญญุทัฬห์			✓
๔	เด็กชายพรพิพัฒน์ พา			✓
๕	เด็กชายภูริพัฒน์ ปังฉิมมาภิรมย์			✓
๖	เด็กหญิงธนิชา สุโรรัมย์			✓
๗	เด็กหญิงธิดารัช อินทร์มูล			✓
๘	เด็กหญิงนภัสกร พุทธาวนต์			✓
๙	เด็กหญิงปวีศา พิศนอก			✓
๑๐	เด็กหญิงปิยธิดา วรเมฆปัญญา			✓
๑๑	เด็กหญิงพรวนิช ภูบำรุง			✓
๑๒	เด็กหญิงพิมพ์นารา แดงสุวรรณ			✓
๑๓	เด็กหญิงวรรณิดา รัตนสีหา			✓
๑๔	เด็กหญิงสุพิชฌาย์ มะลิ			✓
๑๕	เด็กหญิงอาภาวรินทร์ อุบลทัศน์			✓
๑๖	เด็กหญิงอรพรรณ บ้านคร้อ			✓
๑๗	เด็กหญิงจิตาพร โง้นทอง			✓
๑๘	เด็กชายสิงห์หา แซ่ลี			✓
๑๙	เด็กชายนาวิน			✓
๒๐	เด็กหญิงณฐดล ไหมอยู่			✓
๒๑	เด็กหญิงอังคณา ลุงตะ			✓
๒๒	เด็กหญิงภัทรจาริน เพียรเก็บ			✓
๒๓	เด็กหญิงกมลรัตน์ เอมสรรค์			✓
๒๔	เด็กหญิงสาริน			✓
๒๕	เด็กหญิงนวพร กิตติภิรมย์สันต์			✓
๒๖	เด็กชายธันวา			✓
๒๗	เด็กชายสุวิษญ์ สนหอม			✓
รวม (คน)				๒๗
ร้อยละ		๐	๐	๑๐๐

ระดับคุณภาพ : ระดับ ๑ หมายถึง พอใช้
 : ระดับ ๒ หมายถึง ดี
 : ระดับ ๓ หมายถึง ดีมาก

๖.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑) การจัดกิจกรรมโครงการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓/๒ ได้
- ๒) หลังจากการจัดกิจกรรมโครงการ โดยกระบวนการคิด ๖ ส. พบว่าเด็กมีทักษะกระบวนการคิดที่ดีเพิ่มสูงขึ้น
- ๓) กิจกรรมการพัฒนากล้ามเนื้อมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมโครงการ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง กล้าคิดกล้าทำและกล้าแสดงออก
- ๔) นักเรียนชั้นอนุบาล ๓/๒ มีความพึงพอใจของ หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพัฒนากระบวนการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมโครงการ มากกว่าร้อยละ ๘๐

๗) ปัจจัยความสำเร็จ

- ๗.๑ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓/๒ ให้ความร่วมมือกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรม
- ๗.๒ ได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน ในส่วนของการให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการออกแบบสื่อนวัตกรรม
- ๗.๓ เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ และได้รับโอกาสในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

๘. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

ในการพัฒนากล้ามเนื้อมือของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมโครงการสามารถส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิด มีความสามารถในการค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง ได้ สามารถบอกลักษณะ ส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง ได้รับโอกาสในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองและมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านที่ดีเพิ่มขึ้นอีกด้วย

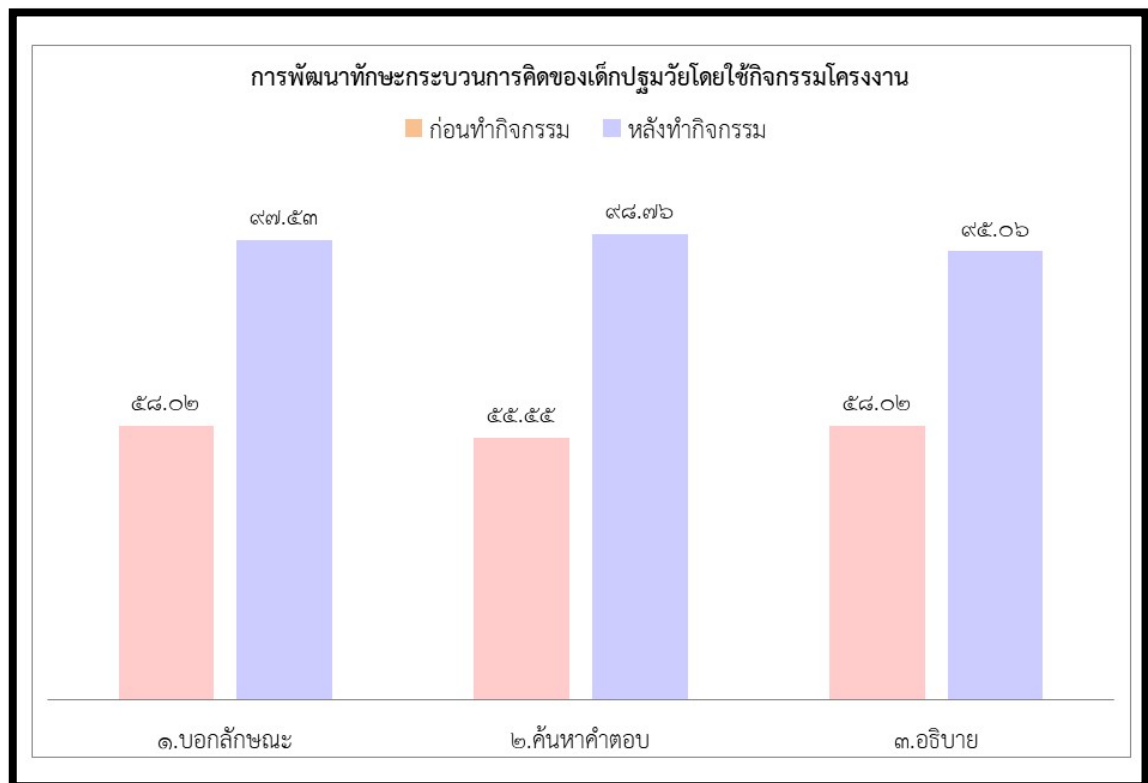
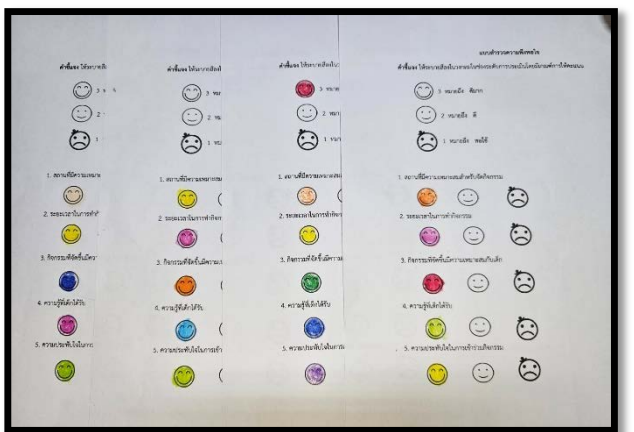
๙. การเผยแพร่ / การได้รับการยอมรับ / รางวัลที่ได้

- เผยแพร่ผลงานให้กับคณะครูระดับชั้นปฐมวัย เด็กชั้นปฐมวัย ในโรงเรียนวัดบางพูน
- เผยแพร่ผลงานนวัตกรรมให้กับท่านผู้อำนวยการ ท่านรองผู้อำนวยการ ครู และเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดบางพูน
- เผยแพร่ผลงานนวัตกรรมทางเว็บไซต์ Facebook โรงเรียนวัดบางพูน

๑๐. การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้งาน นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร โดยมีการให้ความรู้กับนักเรียนระดับชั้นที่สนใจกิจกรรมโครงการ สนทนาแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน สามารถสอบถามถึงแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อเพิ่มคุณค่าทางนวัตกรรม แนวทางการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนมีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริม ให้เด็กได้รับการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ โดยสร้างสื่อนวัตกรรม กิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

ผลงานวิจัย : การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมโครงงาน

ผู้นำเสนอผลงาน : นางสาวศิริรักษ์ ใจภักดี

โรงเรียนวัดบางพูน

ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

